

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Ľubice Filovej v právnej veci navrhovateľky **E. L.**, proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o výšku predčasného starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 1. júla 2009, č.k. 34Sd/152/2008-65, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave z 1. júla 2009, č.k. 34Sd/152/2008-65, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Trnave rozsudkom z 1. júla 2009, č.k. 34Sd/152/2008-65, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 31. decembra 2007 v spojení s rozhodnutím číslo X. zo 6. augusta 2008 a rozhodnutím číslo X. 0 z 26. augusta 2008.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že rozhodnutím z 31. decembra 2007 odporkyňa od 19. septembra 2007 podľa § 67 ods. 1 a § 82 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. o sociálnom

poistení (ďalej len „zákon“) priznala navrhovateľke predčasný starobný dôchodok v sume 6 488 Sk mesačne a rozhodnutiami zo 6. augusta 2008 a 26. augusta 2008 tento dôchodok od 19. septembra 2007 zvýšila na 6 651 Sk mesačne a od 1. júla 2008 na 6 984 Sk mesačne. Navrhovateľka sa návrhom na preskúmanie týchto rozhodnutí domáhala, aby jej bola do doby poistenia zhodnotená chýbajúca doba v rokoch 1982, 1983, 1992, 1995, 1996, 2001 až 2005, 2007 a aby jej bola pripočítaná doba 966 dní, ktorá jej bola dopočítaná od vzniku invalidity do dovŕšenia dôchodkového veku. Taktiež žiadala, aby jej bol predčasný starobný dôchodok vypočítaný z priemerného osobného mzdového bodu (ďalej len „POMB“) v hodnote 0,7886, z ktorého bol vypočítaný invalidný dôchodok.

Krajský súd mal za preukázané, že navrhovateľka k 19. septembru 2007 získala 13 500 dní dôchodkového poistenia (36,9864 rokov), z toho náhradnú dobu podľa § 9 zák.č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v rozsahu 262 dní, v roku 1982 v rozsahu 46 dní, v roku 1983 v rozsahu 22 dní, v roku 1984 v rozsahu 8 dní, v roku 1985 v rozsahu 12 dní, v roku 1986 v rozsahu 43 dní, v roku 1987 v rozsahu 22 dní, v roku 1988 v rozsahu 167 dní, v roku 1997 v rozsahu 217 dní, v roku 1998 v rozsahu 238 dní, v roku 1999 v rozsahu 27 dní, v roku 2000 v rozsahu 29 dní, v roku 2001 v rozsahu 118 dní a v roku 2002 v rozsahu 273 dní, za ktoré obdobia jej patrí pomerná časť osobného mzdového bodu v hodnote 0,3. Za 27 dní materskej dovolenky v roku 1988 a 31 dní v roku 1989 jej patrí pomerná časť osobného mzdového bodu v hodnote 0,6 (§ 255 ods. 3 zákona). Navrhovateľka vychovala 4 deti, vek 54 rokov dosiahla 3. januára 2006 a dôchodkový vek dosiahla 3. apríla 2007, pričom od vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok do 3. apríla 2007 chýba 197 dní, takže suma predčasného starobného dôchodku 6 259 Sk bola určená ako súčin priemerného osobného mzdového bodu 0,7542, obdobia dôchodkového poistenia 36,9864 dní a aktuálnej dôchodkovej hodnoty 232,51 Sk; uvedený súčin sa znížil o 3,5%, t.j. o 0,5% za každých začatých 30 chýbajúcich dní, teda o 221,438134 Sk. Výsledná suma bola zvýšená podľa § 82 ods. 2 zákona o 6,25%, t.j. o 392 Sk na 6 651 Sk mesačne.

Krajský súd poukázal na to, že určenie sumy invalidného dôchodku a predčasného starobného dôchodku upravujú odlišné ustanovenia zákona a pri výpočte dôchodkovej dávky nie je možné prihliadať na majetkové a sociálne pomery žiadateľa, preto považoval rozhodnutia odporkyne za vecne správne.

Rozsudok napadla navrhovateľka včas podaným odvolaním. Namietla, že podľa novej právnej úpravy ak poistenec, ktorý v minulosti poberal invalidný dôchodok, jeho predčasný starobný dôchodok nesmie byť vymeraný z nižších zárobkov, ako bol vymeraný invalidný dôchodok. Zamestnanie stratila po tretej materskej dovolenke v roku 1982, po štvrtom pôrode cisárskym rezom bola sterilizovaná a nedostala ani korunu. V roku 2003 utrpela pracovný úraz a nedostala z poisťovne ani korunu. Pracovať nemôže. Jej dôchodok je nižší ako dôchodok inej ženy, ktorá vychovala 10 detí, pričom jej sa štvrté dieťa nezapočítalo. Podľa zákona jej Sociálna poisťovňa môže dôchodok raz za rok prepočítať.

K odvolaniu navrhovateľky sa odporkyňa vyjadrila tak, že navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil. Poukázala na to, že predčasný starobný dôchodok bol navrhovateľke priznaný od 19. septembra 2007, t.j. pred účinnosťou zákona č. 555/2007 Z.z., ktorým bolo do zákona o sociálnom poistení s účinnosťou od 1. januára 2008 vložené ustanovenie § 79a, a preto výška jej predčasného starobného dôchodku nemohla byť určená z POMB, z ktorého jej bol vymeraný invalidný dôchodok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu odvolania bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolaniu nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutí odporkyne, ktorými navrhovateľke od 19. septembra 2007 priznala predčasný starobný dôchodok za 13500 dní dôchodkového poistenia z priemerného osobného mzdového bodu 0,7542.

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľke bol rozhodnutím odporkyne číslo X. z 2. februára 2006 od 11. augusta 2005 priznaný invalidný dôchodok, pričom za invalidnú bola navrhovateľka uznaná vzhľadom na 45%-nú mieru poklesu zárobkovej činnosti. Invalidný dôchodok bol vymeraný z priemerného osobného mzdového bodu v hodnote 0,7786.

Doba poberania invalidného dôchodku od 11. augusta 2005 do vzniku nároku na predčasný starobný dôchodok dňom 19. septembra 2007 bola navrhovateľke zhodnotená pre výšku predčasného starobného dôchodku v celom rozsahu.

Podľa § 68 ods. 1 zákona suma predčasného starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného **ku dňu vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku** a aktuálnej dôchodkovej hodnoty znížený o 0,5% za každých začatých 30 dní od vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku do dovŕšenia dôchodkového veku; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že pre výšku predčasného starobného dôchodku navrhovateľky bolo možné hodnotiť len dobu poistenia, získanú k 19. septembru 2007. Pokiaľ teda navrhovateľka žiadala, aby jej do doby dôchodkového poistenia bola započítaná aj doba od vzniku invalidity do dovŕšenia dôchodkového veku (tzv. dopočítaná doba), taký zápočet v prípade predčasného starobného dôchodku zo zákona nie je možný.

Navrhovateľka sa domáhala výpočtu predčasného starobného dôchodku z priemerného osobného mzdového bodu, z ktorého jej bol vypočítaný predchádzajúci invalidný dôchodok. Taký postup však podľa zákona o sociálnom poistení v znení účinnom ku dňu vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku nebol a nie je možný.

Pokiaľ navrhovateľka žiadala, aby odporkyňa predčasný dôchodok prepočítala raz za rok, táto jej námietka je taktiež nedôvodná. Zákon totiž v § 68 ods. 2 a 3 umožňuje prepočítanie predčasného starobného dôchodku len v prípade, že poberateľ predčasného starobného dôchodku pracoval aj po priznaní tohto dôchodku. Navrhovateľka pritom v odvolaní uviedla, že nepracuje.

Ďalšou námietkou navrhovateľky bolo, že v roku 2003 utrpela pracovný úraz a nebola odškodnená. Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka bola v dobe od 9. januára 2002 do 9. júla 2003 vedená na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie, pričom dôchodkovo bola poistená len v období od 9. januára 2002 do 8. októbra 2002, kedy jej bola vyplácaná podpora v nezamestnanosti. Ani v žiadosti o predčasný starobný dôchodok navrhovateľka neuviedla, že by v dobe od 10. júla 2003 do 31. decembra 2003 bola zamestnaná alebo dôchodkovo poistená z iného dôvodu. Z korešpondencie s ALLIANZ – Slovenskou poisťovňou, a.s., ktorú navrhovateľka predložila súdu, je pritom zrejmé, že úraz (poranenie priehlavku ľavej nohy a ľavého boku) utrpela pri vychádzaní z garáže dňa 16. decembra 2003, teda v čase, kedy nebola dôchodkovo, nemocensky ani úrazovo poistená

na účely zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Okolnosť, že navrhovateľka utrpela úraz, preto nemala vplyv na posúdenie jej nároku na predčasný starobný dôchodok a jeho výšku.

Navrhovateľka namietala i to, že jej nebola zhodnotená doba starostlivosti o štvrté dieťa.

Podľa žiadosti o predčasný starobný dôchodok štvrtým dieťaťom navrhovateľky je A.. L., narodený 1. februára 1989.

V zmysle § 255 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. v spojení s § 9 ods. 1 písm. e) zák.č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení platnom do 31. decembra 2000 sa doba starostlivosti o dieťa do troch rokov veku hodnotí ako náhradná doba.

Z osobného listu dôchodkového poistenia, ktoré je prílohou rozhodnutia odporkyne z 31. decembra 2007, vyplýva, že navrhovateľke bola do doby dôchodkového poistenia v celkovom rozsahu 13500 dní započítaná aj doba od 1. januára 1989 do 31. januára 1992, teda vrátane doby starostlivosti o A. od 1. februára 1989 do 31. januára 1992. V osobnom liste dôchodkového zabezpečenia, ktorý tvorí prílohu rozhodnutia odporkyne zo 6. augusta 2008, odporkyňa uviedla len tých 22 kalendárnych rokov, z ktorých vypočítala priemerný osobný mzdový bod; je však zrejmé, že i týmto rozhodnutím pre výšku dôchodku zhodnotila navrhovateľke 13500 dní dôchodkového poistenia. Vzhľadom na to námietka navrhovateľky, že jej nebola zhodnotená doba starostlivosti o štvrté dieťa, nebola dôvodná.

Z uvedených dôvodov aj odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia odporkyne z 31. decembra 2007 v spojení s rozhodnutiami zo 6. augusta 2008 a 26. augusta 2008 boli vydané v súlade so zákonom, preto rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyňa náhrada trov nepatrí zo zákona.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Anna Koláriková